

VEDLEGG 2: ØKT SATSING PÅ FORSKNING OG UTVIKLING.

I Klima- og miljødepartementets kapitler i forslaget til statsbudsjett står det på side 307:

«Miljødirektoratet har berekna at ein overgang frå kjøtt til vegetabilsk/fisk i medhald av kosthaldsråda (Helsedirektoratet, 2011) kan redusere utsleppa tilsvarande 2,7 mill. tonn CO₂-ekvivalentar akkumulert i perioden 2021–2030 i jordbrukssektoren. Tiltaket føreset at forbrukarane sine preferansar blir endra og at produksjonen av raudt kjøtt i Noreg endrar seg i takt med endringa i etterspørsel. Då dette tiltaket handlar om ei forbruksendring, vil tiltaket ikkje primært vere innretta mot jordbrukssektoren. Utsleppsverknaden ligg derimot i jordbrukssektoren. Dersom utsleppsreduksjonen er det primære, kan reduserte subsidiar til produksjon av raudt kjøtt vere effektivt. Produksjon av raudt kjøtt mottek mest støtte per kg og kilokalori og har samstundes høgast utslepp. Reduserte subsidiar eller avgift på raudt kjøtt kan derimot gi auka import og «karbonlekkasje».

Passasjen om kjøttforbruk leggjer vekt på noe vesentlig, nemlig at redusert produksjon i Norge uten en forbruksendring vil føre til økt import og karbonlekkasje. Likevel er det grunn til å minne om følgende:

1. I et globalt perspektiv er det vesentlig å opprettholde matproduksjon der mat kan produseres. Norge har gode forutsetninger for grasbasert husdyrproduksjon. I et ressursperspektiv og i et matsikkerhetsperspektiv vil det være riktig å utnytte grasressurser i Norge. Dette er produksjoner som også former landskap og påvirker andre formål som biologisk mangfold, positivt.
2. Det er forskjell på kjøtt. I norsk produksjon kan kombinasjonskua som produserer både melk og kjøtt konkurrere med andre føreffektive dyreslag på utslipp av klimagasser per kg produsert vare.
3. Stortinget har fastsatt mål om å øke matproduksjonen basert på norske ressurser. Målet om å øke matkornproduksjonen krever vekstskifte mellom matkornslag og fôrkornslag. En dramatisk nedgang i husdyrproduksjoner vil påvirke dette svært negativt.
4. En rivende utvikling innen teknologi, avl og fôrutvikling rokker ved premisset om at utslippene av klimagasser fra drøvtyggere ikke kan reduseres.

Felleskjøpet produserer kraftfôr til drøvtyggere og jobber systematisk med å redusere klimagassutslippene på flere områder knyttet til dette:

- Felleskjøpet kan vise til en effektivisering av kraftfôrproduksjonen med mer optimal bruk av råvarer og energi, samt mindre utslipp av klimagasser.
- I mars lanserte vi bærekraftfôret i kraftfôrserien FORMEL som reduserer utslipp av metan hos dyrene med inntil 20 prosent.

- Bærekraftfôret påvirker og reduserer metanproduksjonen samtidig som utnyttelsen av fôret øker. I praksis betyr det at bøndene får flere kilo kjøtt og mer melk på samme mengde fôr. Kraftfôret er tilsatt planteekstrakt som består av essensielle oljer, og tilsetningen hemmer metanproduksjonen og øker fôreffektiviteten hos dyra med 5-8 prosent.
- Felleskjøpet selger sensorer som måler holdet hos dyra når de går inn i melkeroboten for å melkes. Fôringen tilpasses hvert individuelle dyr basert på målingene av holdet. Dette gir redusert kraftfôrforbruk med gunstige klimaeffekter, en mer tilpasset fôring av dyra slik at den er basert på enkelt individets behov og reduserte utslipp av metan fra dyra samtidig som det er gunstig for økonomien til bonden.

Innen husdyravl er landbrukets avlsorganisasjon innen Storfé, Geno verdensledende og har i dag en satsing på å avle fram mer klimaeffektive dyr.

Dette utviklingsarbeidet er helt vesentlig å ha med i klimaarbeidet i norsk landbruk. Utviklingsarbeidet for bedre klimaløsninger innen drøvtyggerproduksjon er i en tidlig fase og er i stor grad finansiert av aktørene selv. Økte klimakrav til sektoren bør følges opp med en forsterkning av dette arbeidet.

Norske Felleskjøp vil på denne bakgrunn be Stortinget om å støtte opp om utviklingsarbeidet gjennom økt satsing på forskning, utvikling og kommersialisering av klimasmarte løsninger. Vi ber derfor om at det øremerkes forskningsmidler som skal bidra til å redusere utslippene av klimagasser fra drøvtyggere.

Økte klimakrav må følges med økt satsing på forskning og utvikling

Den rivende utviklingen innen teknologi gjelder hele landbruket, ikke bare for drøvtyggere. Presisjonslandbruket kan sikre oss en langt bedre utnyttelse av ressursene med påfølgende reduksjoner i klimautslipp. Økte krav til kutt i klimagasser i landbrukssektoren, krever økt utviklingsarbeid og innsats for å lette introduksjonen av gode løsninger i markedet øremerket denne sektoren.

Norske Felleskjøp vil i den forbindelse peke på ENOVAS pilotsatsinger mot energi (Pilot-E) og transport (Pilot-T) og be Stortinget om en tilsvarende satsing for landbruk (Pilot-L).

Innen matindustrien og i foredlingsindustrien ligger det store muligheter for økt ressursutnyttelse gjennom sirkulære løsninger og økt verdiskapning. Norske Felleskjøp vil på den bakgrunn oppfordre til at klimautfordringene sees på tvers av sektorer og gjennom hele verdikjeden slik at målet blir å sikre optimal ressursutnyttelse og minimale klimaavtrykk.

Som en biobasert næring er landbruket og matindustrien sammen med skogbruk og sjømat, stedege. Muligheten for å styrke regional utvikling gjennom økt samarbeid mellom næringene og regionale myndigheter er store. Dette kan bidra til å øke regional verdiskapning basert på bedre ressursutnyttelse og reduserte klimabelastninger.

Felleskjøpet er i dag tilstede i alle landets regioner, og vil være en naturlig partner i et en slik utvikling. I den forbindelse vil vi peke på betydningen av samarbeidet med regionale myndigheter i plan- og utviklingsarbeid, og betydningen av egne utviklingsmidler regionalt.

Norske Felleskjøp vil peke på potensialet for økt bærekraftig verdiskapning gjennom økte regionale satsinger på tvers av sektorer og ber om at stortinget styrker slike regionale utviklingsmidler.